

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛІСТИКА»**

Харків
«Право»
2019

УДК 343.98(075)

М34

У к л а д а ч і:

*В. Ю. Шепітько, В. І. Алексійчук, Г. К. Авдєєва, В. В. Баранчук,
В. В. Білоус, І. В. Борисенко, О. Ю. Булукув, Є. Є. Демидова,
О. М. Домашенко, А. Л. Дудніков, В. А. Журавель, Д. В. Затенацький,
М. В. Капустіна, М. В. Костенко, О. В. Курман, А. Д. Марушев,
Я. Є. Мишков, О. Л. Мусієнко, В. В. Негребецький, Н. В. Павлюк,
В. В. Семенов, О. В. Фунікова, Г. О. Чорний, В. М. Шевчук, В. О. Яремчук*

Матеріали для практичних занять та самостійної роботи з на-
М34 вчальної дисципліни «Криміналістика» (обов'язкова) для студентів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Пра-
во» спеціальності 081 «Право» денної форми навчання / уклад.:
В. Ю. Шепітько, В. І. Алексійчук, Г. К. Авдєєва та ін. – Харків :
Право, 2019. – 114 с.

ISBN 978-966-937-795-1

ISBN 978-966-937-795-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019

© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

ВСТУП

Криміналістика належить до дисциплін, засвоєння яких становить фундамент фахової підготовки юриста. Оволодіння криміналістичними знаннями та отримання належних практичних навичок є обов'язковими для слідчого, прокурора, слідчого судді, судді, адвоката, співробітників органів правопорядку, оскільки виконувати ними функції безпосередньо пов'язані із застосуванням саме цих знань. Інші представники юридичного фаху також не можуть обійтися у своїй діяльності без знання криміналістики.

Курс «Криміналістика» передбачає опанування всіх структурних елементів науки: теоретичних основ криміналістики, криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, криміналістичної методики.

Цілями вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» є отримання студентами уявлень про криміналістику як наукову та навчальну дисципліну; формування знань про основні проблеми загальної теорії криміналістики, зміст окремих галузей криміналістичної техніки, загальні положення криміналістичної тактики, її окремих елементів, тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій і специфіку розслідування певних видів злочинів та обов'язкових умінь щодо правильного застосування науково-технічних засобів, виявлення, фіксації, вилучення та збереження доказів, використання тактичних прийомів проведення окремих слідчих (розшукових) дій, застосування методичних рекомендацій з розслідування окремих видів злочинів.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння основними поняттями та змістом криміналістики; детальне опанування теоретичних засад криміналістики; набуття навичок оперування основними методами криміналістики, технологіями виявлення, фіксації та вилучення слідів злочинів з використанням різних технічних засобів; засвоєння знань наукових основ і принципів криміналістичної ідентифікації, а також найважливіших понять і завдань криміналістичної

техніки, понять, завдань та системи криміналістичної тактики, понять, системи та принципів криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів; формування навичок аналізу та оцінки будь-якої слідчої ситуації, уявлень про досягнення сучасної криміналістики у сфері протидії злочинності; вироблення вмінь встановлювати юридично значущі факти; навчання використанню криміналістичних рекомендацій у юридичній практиці; опанування навичок грамотного складання процесуальних документів відповідно до чинного кримінального процесуального законодавства.

1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4
<i>Розділ I. Теоретичні засади криміналістики</i>			
1	Криміналістична ідентифікація	2	3
<i>Розділ II. Криміналістична техніка</i>			
2	Загальні положення криміналістичної техніки	2	2
3	Судова фотографія та відеозапис	4 (ЛР)	4
4	Трасологія. Сліди рук людини	2 (ЛР)	3
5	Трасологія. Сліди ніг людини. Сліди транспортних засобів	2 (ЛР)	3
6	Трасологія. Сліди знарядь злочину та інструментів	2	3
7	Судова балістика	2 (ЛР)	4
8	Техніко-криміналістичне дослідження документів	2 (ЛР)	4
9	Криміналістичне дослідження письма	2	3
10	Ідентифікація людини за ознаками зовнішності	2	3
11	Кримінальна реєстрація	2 (ЛР)	3
<i>Розділ III. Криміналістична тактика</i>			
12	Організація і планування розслідування	2	4
13	Огляд місця події	2 (ЛР)	4
14	Допит	2 (ЛР)	4
15	Обшук	2	4
16	Пред'явлення для впізнання	2	4
17	Слідчий експеримент	2	4
18	Залучення експертів та проведення судових експертиз	2 (ЛР)	4

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Розділ IV. Методика розслідування злочинів</i>			
19	Розслідування вбивств	2 (ЛР)	3
20	Розслідування деяких видів убивств	2	4
21	Розслідування привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	2 (ЛР)	4
22	Розслідування крадіжок, грабеджів, розбійницьких нападів	2	4
23	Розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху	2 (ЛР)	4
24	Розслідування злочинів проти довкілля	2	3
	Разом	50	85

2. ПЛАНИ ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні положення

Практичні заняття – важлива форма навчання студентів. Їх мета полягає в набутті практичних навичок застосування криміналістичних прийомів, методів та засобів. Вони проходять у формі виконання завдань, ділових ігор, складання необхідних документів.

До кожної теми навчальної дисципліни «Криміналістика» наведені найважливіші питання, список додаткової літератури, завдання, лабораторні роботи з рекомендаціями щодо їх виконання, а також фабули конкретних кримінальних проваджень та зразки окремих процесуальних документів, які є необхідними для виконання завдань з планування розслідування, підготовки планів та організації ділових ігор з тактики провадження окремих слідчих (розшукових) дій, складання процесуальних документів.

Будь-яка лабораторна робота передбачає застосування наочного приладдя та спеціального обладнання, самостійність виконання студентом завдань із використанням криміналістичної техніки, комп'ютерних технологій, матеріалів, речовин і отримання очікуваного матеріалізованого результату.

Під час підготовки до занять студенти мають опрацювати відповідні розділи підручника і додаткову літературу, ознайомитися з необхідними нормативно-правовими актами, виконати інші роботи, які відводяться на позааудиторний час.

Список літератури до всіх тем

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. Харків: Право, 2018. 952 с.

Гросс Ганс. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. Москва: ЛексЭст, 2002. 1088 с.

Журавель В. А. Вибрані твори. Харків: Апостіль, 2016. 704 с.

Керівництво з розслідування злочинів: наук.-практ. посіб. / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Вид. 2-ге, стереотип. Харків: Одіссей, 2010. 960 с.

Коновалова В. Е. Избранные труды. Вибрані твори. Харків: Апостіль, 2012. 528 с.

Криміналістика: академічний курс: підручник / Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров та ін. 2-ге вид., стер. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 495 с.

Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: підруч. для студ. юрид. вузів і ф-тів / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 1998. 376 с.

Криміналістика: навч. посібник / Р. І. Благута, Р. І. Сибірна, В. М. Бараняк та ін. ; за заг. ред.: Є. В. Пряхіна. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 539 с.

Криміналістика: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Ін Юре, 2004. 736 с.

Криміналістика: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. 4-тє вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2008. 464 с.

Криміналістика: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. 5-тє вид., переробл. та допов. Київ: Ін Юре, 2016. 640 с.

Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко та ін. Київ: Центр учбової літ., 2015. 544 с.

Криміналістика: підручник / за ред. В. В. Тищенко. Одеса: Вид. Дім «Гельветика», 2017. 556 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.

Криміналістика у питаннях та відповідях: навч. посібник / А. В. Іщенко, В. В. Пясковський, А. В. Самодін та ін. Київ: Центр учбової літ., 2016. 118 с.